253

СЕРБСКЕ НАРОДНЕ НОВИНЕ.

Новине наше излазе сваке седмице двапут а С. Нар. Лист по еданпут.

ГОД. IX.

Пренумерирати се може на свак. ц. к. Пошти с полгод. ценом 5 фор. среб.

ЧИСЛ. 64. ПЕШТА, Четвертак 15. Августа. 1846.

УНГАРІЯ.

На фонд књижевног Содружества Матице Србске изволіо е високор. г. княжеско српски државни Совѣтник Марковић 10 фор. ср. приложити.

Забрана наши Новина (почитаемом публикуму нашем добро позната), побудила е обште явно вниманіе тако, да су се не само по обштествама, и између сонародника наши приватни разговори о том повели, него се и у явни Листови наши и страни: у Срб. Београдским, Хорватско Слав. Далматинским, Загребачким и Пештанским немачким као и у мађарским у Пешти Хирлацу осудителна против тога реч подигла. Ми сами у наши Листови о той ствари, из неки извѣстни узрока говорити нисмо могли — него смо сообштили само шта се у други Листови о том разглаголствуе. Како е гласила тужба ова од стране србске у Пешти Хирлапу, сообштили смо у ч. 52. Новина наши. На ово е таково тужбе тобож опроверженіе у Пешти Хирлап ставлѣно, кое што се забране тиче баш ништа, него само мене лично и Народни Новина наши тицаюће се такове ляге и клевете пред мађарски и други свет износи, да сам на исто за дужност мою држао у истом Хирлапу слѣдуюће дати:

Изясненіе. — У 703-ћем числу Пешти Хирлапа подигнута е тужба против вишег наши школа надзирателя, што е он обштествама на учређиване од мене Новине пренумерирати се забраніо. На ову е тужбу у 717-том числу Хирлапа одговорено. Я ову забрану од те стране, од кое би свако средство народног просвештенія подпомагати требало, за пакостну држао сам, и држао сам за излишно о ньой што и говорити. Но будући се у одговору на тужбу против исте забране мое Новине и моя особа у подозрѣніе доводе, зато сам принужден овде пред обштеством проговорити.

Каже се у споменутом опроверженію ово: „Кад е Пештански Србски Новина учредник, чак до соблазни на пренумериранѣ србска обштества и цркве позивао, онда су Нѣгова Ексцелленція восточ. изп. Митрополит и проче црковне поглавице такову уредбу издали, да се из црковни и милостивни фундація, коя сасвим другу цѣл имаю, а не оддржавати едне без сваке цѣли Новине, не пренумерираю. У слѣдству овог држао е за дужност свою и виши школа надзиратель, подобног (забранителног) содржанія циркулар на обштества*) управити и т. д.“ Я мислим да ће почитаеми читатель и сам од себе овде запитати, какова може то соблазн бити, кад кои учредник обштества на пренумерацію позива, и ніе ли што више баш то соблазн, кад ткогод, а особито люди разумности (интеллигенціе) у томе соблазн налазе? и неможе ли се лакше тим ткогод соблазнити, што има такови школа надзиратель, кои се неустручава ма кои Новина држанѣ забраньивати? — Да су пак и прочи поглавице цркве наше пренумериранѣ мои Новина забранили, то исто тако ніе истина, каошто е истина, да ни праава немаю такове Новине забранити, кое се са Милостивѣйшем Нѣг. Величества дозволенѣм и поред цензуре издаю; што више прѣашньи Митрополит и више црковни поглавица Новине су мое окружним писмом препоручивали**), (ово е целом свештенству нашем познато). Што се пак самог тог позиваня на учинѣну од Нѣг. Ексцел. садашнѣг Карловачког Митрополита забрану тиче: по Декларатоpіюму е Митрополиту свако мешанѣ у мирске ствари, каково е између прочег и пренумериранѣ на Новине, управо забранѣно, и я мислим, да ћеду обштества у смотренію ове забране своя собственна праава разумевати. Но како е слѣдством тога и виши надзиратель себе позваним бити осећао на то, да држанѣ Новина забрани, ову логику ми неразумевамо! Далѣ ніе ни то истина, да сам я на пренумериранѣ црковни и милостивни фундація новцем, обштине позивао, ербо примѣчаваюћи то, да се онай фонд, коим овде у Пешти депутація управля, само у толико назива школским фондом, што се из тога наши школа виши и прочи окружни надзирательи, као и препарандіялни профессори плаћаю, повторително велим, да саме школе никаква фонда немаю (кромѣ можда приватне какве Петра или Павла на особито опредѣленіе фундаціе), него да школе наше, и школске учителѣ свако обштество из свог џепа издржава и плаћа; са овим пак разполагати сваком обштеству на вольи стои. Но осим тога, у споменутом мом позиву позивао сам я на прибавленѣ сваког средства за књижество и душевни развитак*), — неговорећи нигди, да се то чини новцем црковним или школским, него да се за цркву за школу и библіотеке пренумерира, са овим речма: „Сваку цркву ил обштество ил школу преунмерирати, тутора за че-

*) На обштества преко учителя.

**) Ево како е блаженопочивши учени Епископ Хранислав учинио: Благоговѣнѣйши протопресвитер! Что од нас Гдин. Ѳеодор Павловић учредник Пештанских вѣдомостей взискует, и каковая расположенія при церковних Обществах сотворити желает, Благоговѣйство ваше из приложенога в преписи посланія его здѣ под) приключенаго ширше увѣдомитеся будете; которое Благоговѣнству вашему на тай конец присилаем, яко да ви по возможности сил ваших всячески постаратеся, во еже би вящше Пренумерантов число, на тія же вѣдомости присовокуплялося, да не би негли оскудѣніем Предчисленников обштеполезное сіе заведеніе, и на иних язицѣх находящееся, укинути ся принуждно било. — Прочее с благоволеніем и благонаклоностію есми Благовѣйства Вашего в Новом-Садѣ дне 22. Декемврія 1839. благожелателнѣйши Георгій Хранислав Епкп Бачки.

*) Ово су мое речи:

Како ћемо дакле тай публикум створити? како ћемо књиге и ових читанѣ по народу разпространити и књижеству крила подати? Нема другог, него све е спасеніе у скупительима пренумеранта. Али іошт ни е ни то доста, да се у сваком мѣсту по едан можда и други родолюбац наће, и своевольно скупляня предплатника примисе, сотим іошт ніе ствар утемелѣна и обезбѣѣена, него: добро би било обштества да међу свое бриге и послове, међу свое дужности приме то: да свако обштество едном од своих тутора и попечителя у дужност стави, да на свако иоле честито књижевно дѣло найпре цркву, или по обстоятелству обштество, или школу неотложно пренумерира, а после и сву браћу у месту на преплату позове, да о овоме точно назначеніе води, и кад при концу године обштеству своме о свему дѣланю, и шта е обштини; шта майки цркви добра службом своіом учиніо, заедно и то покаже, како е народном књижеству помагао, и шта му е привредіо; Овим ће начином темель Библіотеки у сваком обштеству найсигурніе положити се, и разпространеніе читаня по народу и напредак књижества найизвѣстніе обезбѣдити.

сти пуног скупителя пренумеранта наредити, то нека нам є, Господо, озбильни задатак.“ — Но каже се у опроверженію, да су моє Новине сасвим без цѣли. Я велим, цѣлисходно или несходно, може штогод само относително (релативно) бити, и будући да моє Новине, као политическе с додатком обштеполезни вѣжества у Листу, у смотренію политике о оним предметима, о коим и друге отечественне мађарске и немачке и све Новине пишу, и све сообштаваю, немогу да поням, са каковом се памећу и совѣстю оне у смотренію публикума без цѣли назвати могу, особито пак, будући да оне од толико година о болѣм снабдѣнію, изображенію и у обште благостоянія свештеника и учителя раде и дѣйствую, и будући да сиромашніим свештеницима, учительима и ученицима Новине и бадава шилѣм, зато се никако поняти неможе, како се оне баш од стране Митрополита и вишег наши школа надзирателя Новине без цѣли назвати могу? Или може бити, да се некой Господи зато недопадаю моє Новине, и зато нећею да припознаду, да оне имаю цѣли и да су цѣли сходне, што оне кадшто шибаю злоупотребленія у црковним дѣлама; зато што и о томе говоре, да се само способна и изучена лица за свештенике поставляю; да се симоніє манути валя; да на поведеніє свештеника болѣ пазити, ньи на црковно наставленіє придржавати валя; или зато што пре в. кралѣвског у смотренію прелазка изданог рѣшенія, оно Митрополитово писмо пасторално сообштити нехотѣше, (на коє є, доцніє, будући се истим пасторалним сумнителна вика подигла — осуждаваюће в. кр. рѣшеніє слѣдовало), и т. д. — или зато нису цѣли сходне наше Новине, што су искале, да се за учителѣ не коєкакви шегрти и невѣже, него изображени младићи поставляю, да се школске стогодишнѣ кньиге єданпут већ са новим по требованю отечества и просвештенієм веку сходнима замену, да се испод криминални процесса катихете и неспособни надзирательи непоставляю, што у призрѣнію на ова и овим подобна, предложенія и мнѣнія сообштаваю, (коя доброхотна мнѣнія и предложенія непишем я сам, него пишу и друга доброжелећа браћа и сами учительи и свештеници, и сама господа Епископи наши), и што су сообштиле све оно, што є у смотренію злог станя школа наши у вармеђским скупштинама и у мађарским Новинама изложено; што су не, каошто є госп. врховни надзиратель учиніо, да, кад сиромаси учительи често єдва 20—30 фор. плате имаю, на принеске за умноженіє на плаћанѣ надзирателя служећи фонда побуђивале, него су побуђивале што више на то, да госп. надзиратель, са прочим народа нашег званичницима и отличніим лицама, на такови фонд прилажу, из ког ће се учительи болѣ плаћати моћи; — по свему овом, може бити, да се оним поєдиним лицама, коих су се опоминанія овака што дотицала и относила, по ньіовом мнѣнію, моє Новине цѣли сходнима бити невиде; но код такови би и буди коє друге то чинеће Новине цѣли несходне биле. У прочем усуђуєм се запитати: у колико су биле цѣли сходне упокоєне Скоротеча именоване помодне Новине, коє є гд. врховни надзиратель са подробним помодни суканя описиванѣм, како за изображеніє народно, тако и за званіє своє за цѣлисходне држаюћи ій, не само у живот привео, него ій є и подпомагао, и на пренумериранѣ на исте средством окружног писма по целой држави позивао, и сиромахе учителѣ и принуђавао (овай циркулар познат є свима учительима и свештенству и обштествама нашима, и ми ћемо га у своє доба печатати дати). Ове помодне Новине, каошто цео србски публикум зна, ни су имале скоро никаква друга посла, него преко целе године являти, куда є господ. врховни надзиратель на визитиранѣ школа ишао, с каковом є парадом дочекиван и овако чак до соблазни поступаюћи, као помаганя недостойне од србског публикума оставлѣне буду и угинути морадоше.

У смотренію забране под моим учредничеством налазећи се Новина нека ово довольно буде. — Но много се іошт коєшта таково у опровржению говори, коє као поштен отечестволюбац ћутанѣм преći немогу. Незнаюћи сирѣч опровергаватель против забраняваюћег окружног писма подигнуте тужбе ништа основано навести, клевете се превића, моє Новине почит. мађарском публикуму са найцрньим бояма описуюћи и ово говори: да Србске Народне Новине у обште узимаюћи ни су ни такове Новине, коє би особенно подпомаганѣ од стране србски родолюбаца заслуживале, єр кои ій є читао, тай ће пређе помислити, да се оне у Београду, Цариграду или у Хини учрећую, него у Мађарской (Унгаріи), толико се мало баве са отечественним стварма!!! „Овако є опорочаванѣ против мене већ покушано, кад є онай познати „Србльи наши непріятельи“ член у Пешти Хирлапу изишао; но и онда є у срамоти остала неистина ова клевета. И сад се ова клевета наново доноси, и тай човек немисли, да такови люди има, кои су особито у садашньим обстоятелствама — готови ово, непріятно само побудньиванѣ причиняваюће подозреніє и на цео онай народ, коєга се єзиком моє Новине пишу, бацати. На целу пак ову клевету само толико имам казати, да є то само измишленіє, сама гола лаж, и у овом призренію позивам се на цео србски публикум, на многе, моє Новине читаюће и србски разумеваюће мађаре, на оне вармеђе, у коима, као у Темишварской, Торонталской и Бачкой и т. д. србски єзик готово сваки разуме, нека покажу само єдно число мои Новина, у коєм се отечества тицаюћи се членови и сообштенія содржавала не би, позивам далѣ госп. врховног надзирателя, и нѣга бранећег писателя члена, нека ми за ови 10 година именує отечества нашег тицаюћи се вопрос, кои у моим Новинама изложен, и србски читаюћем публикуму изасненѣн био неби. Нека ми покаже, єсу ли моє Новине небрежльиво сматрале преправлянѣ за Државни Собор, нису ли оне сообштавале државно-соборна дѣянія, предложенія земальски закона; саме исте законна членове, ц. к. Рѣшкрипта, ни су ли оне писале о воспитанію народа, о данку, о единству, о унгарском дружству радиности, у смотренію коєг су Србльи особито побуђивале, о трговини, о бродопловству, о гвозденим путовима, о регулираню рѣка и више другим на дневном реду налазећим се предметима? Ако ткогод у станю буде противно овом моме потверждаваню доказати, онда прикланям главу и примам на себе ову гадну клевету, ако ли пак не, а оно нека у пуной мери падне ляга на главу оног, кои є човека у свом кругу по своіой могућности за обште добро дѣлаюћег, таквим клеветама окаляти хотѣо *).

Иста такова є и ова, од бранећег господина врховног надзирателя членописца против мене наведена клевета: „да я, кад су свеоб. Аугсбурске Новине у 73-ћем числу између прочег и то рекле, „да се славенска повременна печатня (у Унгаріи) чрез Србске Народне) т. є. чрез моє Новине представля, и да ове са мађарским правцем у непрестанной борби стое и т. д., и против овог „ужасног“ (тако вели членописац тай) осужденія ни онда, ни поздніє проговоріо и противословіо нисам, него сам ову на моє Новине бачену лягу као приятну ствар поздравіо“. (Неда се у србском онако страшно те ляге описаніє изразити: rea kent piszokban kedves illatu finom könöcsöt, као што у мађарском стои). На ову кенячу само то одговарам, да мађарска повременна печатня сама найболѣ знати може, и у овом призренію позивам се на читаюћи мађарски публикум, у каквой сам я, изузимаюћи горе наведени у Пешти Хирлапу од госп врховнога надзирателя произведени под насловом „Србски наши непріятельи“ член у каквой борби с ньоме стаио. Али и то могу доказати, да є онай член Аугсбургски Новина од оклеветаваюћег ме членописца изпорчено и погрешно сообштен. Свеоб. Аугсб. Новине о Србском кньижеству и повременной печатньи у 72-ом пишу, у 73-ћем числу пак пише о словачким списательима и кньижеству, гди између прочег по Бог сам зна одкуд црплѣном дознаваню, ово вели: „In Pesth, wo sowohl die politische, wie auch die merkantile und literarische Regsamkeit seit wenigen Jahren einen bedeutenden Aufschwung genommen hat, und wo die Reibung der verschiedenen Nationalitaeten gleichsam ihren Centralpunkt hat, ist die Slowakische Presse (не slawische) durch die „Szerbske Narodne Novine“ vertretten!! На здравлѣ! Кад овакова из облака извѣстія човек чита, незна, или да негодує, или да им се смеє. — Но да є членописац овогодишнѣг Народног Листа числ. 28. читао био, био би увидіо, да споменуте Аугсб. Новине без опровржения остале нису. Но уверен сам, да є клеветник ово истина читао, али мислећи, да већа част читателя Пешти Хирлапа, србски незнаюћи, то читати ніе могла, и тако є за добро нашао, по овом случайном обстоятелству речи Аугсб. Новина на моє оклеветаніє употребити, над коим особенним поступанѣм пресуду изрећи, на почит. читаюћи публикум осланям. Павловић.“

Іоште овде накнадтелно изаснити имам, да као што мени ніе, тако мислим и другима неће мило бити, што се ствар ова у туђег єзика Листови и пред туђ публикум изнела; но я томе крив нисам — а на оном месту, гди се тако против мене без обзира говорило и клеветало, ту сам морао и я овако одговорити. Да пак не рекну Господа та, да им ньине говоре и одговоре непримам, ево их позивам, нека на ово све одговоре, я им листо-

*) Осим свега тога, шта значи пред мађарским публикумом тако што говорити и пред соотечественицима Мађарима Србске Новине и ови учредника у тако подозреніє довести хтети; и немогавши на тужбу против забране и од Мађара и Немаца осуђене ништа, такова средства употреблявати? шта то значи? Оставлям нашем поч. публикуму на разсужденіє.

Учред.

ве мое отворам и примићу им и моим трошком у мои Новина печатати. О забраии самой мои Новина, шта є она, и шта о ньой мислити и држати треба, я управо іоште говоріо нисам, но позивам ньи, нека кажу у овим новинама, коим правом, зашто и коме их држати забранюю; па ако се види, да є позив мой, да обштине за свою цркву ил школу, и бібліотеку сваку болю кньигу па и Новине пренумерираю, шкодльив, обштинама, или цѣли, коя се со тим достићи намерава, т. є. развитку кньижества и народног просвештенія, онда сам я први, кои обштества позивам, нек непренумерираю ни кньиге ни Новине никакве, па ни Србске Народне. — — —

Ѳ. Павловић.

Главна скупштина кньижевног Содружества Матице Србске. — Кньижевно ово наше на обшту рода ползу подигнуто, заведеніє, у таково се положеніє поставлѣно бити види, коє се данас сутра утемелѣним свободно назвати може. Доба оно слабог првог постанка, време несигурног, непоузданог корачаня, тако да рекнемо: време саденя, век младенчества види се да є срећно му прошао; — Матица є Србска сад увек мужески ступила. Свободно сад и дрзновено она около себе погледа, сматра и совѣтує се о станю и положенію свом, велике своє и свете цѣли, мужествено онима препонама, коє сама види, познає и изповеда, на сусрет изилази, и она лепим овако успѣхом увѣнчана ревност, коіом є себе у садашнѣ положеніє довела, ємствує нам, да ће и плод неусипног ревностни членова Матице Србске труда сладак и пріятан целом роду бити. О овом се сваки на последньой скупштини М. С. присутствуюћи родолюбац увѣрити могао; — сваки ће такови ово лепо увѣреніє са собом у милу постойбину свою понети и међу родом разпрострети, а род србски неће изоставити благослов свой таковом заведенію подарити, коє є єдино любовію и пожертвованієм родолюбаца на благо рода установлѣно, кои су родолюбиви основателји, кои су слабо и неяко на своє руке примили и неговали га, кои су нѣжни пуполяк овай од сваког непріятног ветрића хранили и бранили, кои су бурним віором оборену, преломлѣну стабльику подигли, привезали, лечили и заливали, кои су растећем и разграняваюћем се стаблу ране и сока сабирали, тражили и налазили, — и кои су на последньой скупштини пред лице са свію србски краєва совокуплѣни родолюбаца са ведриим челом ступивши рећи могли: „Любезна браћо! Ми смо вовѣрени нам од милог рода аманет вѣрно хранили, ми смо нѣжни пуполяк од препеке сунчане, од зимнѣ стуже чували, — сад нам толико брижльиво неговано ово дрво ево како цвета, стабло му є крепко и стално, они ветрићи, кои су га пређе покретали и у опасност приводили, сад му досадити немогу, — дрво стои и стоя'ће, — али любезна браћо! цвет є на овом дрвету нѣжан, віор и бура, може нам га уничтожити; — Любезна браћо! сазреванѣ плода времена треба, — храненѣ цвета, одгаяванѣ и сабиранѣ плода труда и подвига стає. Ми то све добро знамо, ми препоне, с коима се при постизаваню свете наше цѣли борити имамо, добро познаємо. Ми знамо, да сад тек доба рада и посла наступа, ми знамо, да труд само побѣђава препоне; ми ћемо овай радо жертвовати и тврдо се надамо, да ћемо помоћу Божіом и милог рода побѣдити, и да ћемо богати плод у руке рода давати моћи. Ми смо чуваюћи, хранећи, уређуюћи и установляваюћи радили; ми ћемо радећи чувати, хранити, уређивати и установлявати, — пак нам срећан успѣх изостати неможе!“ — Признаймо и изповедимо, ніє лако било у доста неповольним бившим обстоятелствама ствар до тога довести, да се овакове речи изрећи могу, какове смо из уста и високор. г. предсѣдателя, и г. секретара М. С. и учредника Лѣтописа чути могли; признаймо и изповедимо ово, єрбо то признати и изповедити морамо!! — Августа 8-мог држана є овогодишня велика скупштина Мат. Србске у зданію благодѣтелног заведенія Текелиног. Погода є тай дан неповольна била; од ютра є већ непрестанно киша падала, сбог чега є у почетку и число дошавши на скупштину родолюбаца мало било, али како є киша престаяти почела, одма се и число ови умножавало и за кратко се и сала изпуни. Г. предсѣдатель кр. придворне коморе совѣтник Павел Трифунац отворіо є засѣданіє са кратким говором, у коєм є како цѣл овог, тако и предузети се имаюће предмете изложіо. Заслужени старешина прочитао є за овим имена свію родолюбаца, кои су досад на ово народно заведеніє и колико жертвовали, затим рачуне Матице, кои су и осим тога међу совокуплѣним родолюбцима у печатаной кньижици раздавани. Протоколи рачуна су отворени стояли, и г. предсѣдатель є присутствуюће позвао и у моліо, да сваки у протоколле сам собом загледа и тако се увѣри, с коликом се совѣстію брига како о већем прилогу богатира, тако и о поєдиной крайцари сиромашнієг родолюба води. — Учени г. учредник Лѣт. Срб. др. Іоанн Субботић, дао є за овим обширно извѣстіє о цѣли и опредѣленію наймилієг чеда Матице С. о Лѣтопису, о нѣговом содржанію и важности, и с том, шта би Лѣтопис бити имао, да Лѣтопис оно, што М. С. жели, постане. — О дѣланю содружества последнѣ године, као и у обште о све целом станю Матице С. дао нам є извѣстіє секретар М. С. госп. Теодор Павловић, коє га є зрела и основана овом приликом изложена мнѣнія присутствуюћи публикум са срдечном доброшльицом и „живіо“ поздравіо. — Прочитана су после новоизрађена штатута Мат. Срб., коя ће по захтеваню високосл. конзиліюма височайшем месту ради потврђенія поднешена бити. — За овим проглашена буду три нова вопроса, за коя є и награда све од 50 дуката опредѣлена. — Све ће ово путем наши повремени листова почитаємом публикуму ради болѣг упознаня сообштено бити. — После свега овог високор. госп. кр. совѣтник Павле от Трифунац толиким многим званичним своим државним послом обременѣн, као предсѣдатель М. С. на досадашнѣм предсѣдателству благодари, и печат и ключеве, као знаменіє званія свог на астал положи. Али М. С. познаваюћи ревност, родолюбіє и заслуге предсѣдателя свога неможе никако ову оставку примити, честнѣйшій г. протопресв. Будимс., заслужени член М. С., први, а за ньим и други членови и цело собраніє глас подигну, и на ново га приволу, да тегобно ово званіє опет на себе прими, и преко Матице Србске милом роду и у будуће служити неотрече. — Засѣданіє ово после овога разпуштено буде, и сви присутствуюћи се са найвећим задовольством разиђу.

Наод.

Из Н. Сада. — Дан 29. Юлія био є за нас слободног овог и кралѣвског града благочестиве жителѣ врло жалостан; єрбо тада изгубисмо ревностног нашег, доброг, и найизрядніима душевнима и тѣлеснима качествама предивно украшеног катедралне цркве пароха, и консисторіюма бачког засѣдателя г. Платона Єфремовића. Многима заи-

ста познана бити мораю знаменита овог покойника свойства; нѣгово проницателно и бистро разсуђенѣ; мужествени и бодри дух; срдечно правдолюбіє, и особита готовост у бесѣди странни єзика. — А што да рекнеш о нѣговом умилном, и готово рећи ангелском пѣнію, с коим є он све нас, у храму Божієм на Богослуженіє сабираюће у найвеће срдца умиленіє приводити умео. — Добродѣтелном нѣговом и дѣятелном животу, тридневна само болест, у 38. живота години, на найвећу свію нас тугу, конац є учинила, почем є само чрез 13 година, као парох наш, паству наставляо, и нектаром поученія своіи напаяо. — Тѣло є нѣгово слѣдуюћег дана, присутствуюћим свим мѣстним, и многим на знаменити погреб овай дошавшим странним паросима, торжествено у катедралну цркву спроведено, и ту величествено опояно. И премда є при спроводу велика киша падала, ничим манѣ тако є велико множество люди, блаженопочившег пароха свог пратило, да се од силног народа єдва у цркву ступити могло; єрбо є сваки с плачним очима, и тужним срдцем, послѣдню ову дужност, свом душевном пастиру указати хотѣо. Надгробно є слово говоріо найпре, са особитим краснорѣчієм и торжеству сходно честн. г. Александер Захарић, парох катедрални; а затим є сазидателно и важно слово изговоріо покойнику, као одличном читаонице србске у Н. Саду заведене, члену, благородни г. Радивой Стратимировић, читаонице наше бележник. Оплакиваю покойника престари отац г. Василіи Єфремовић парох Каменички, као свог єдинца, заоставша тужна супруга, и троє недорастне дѣчице. —

СЕРБІЯ.

Числом 59. Срб. Пешт. Нов. обнародован є єдан из Бечки Нов. под именом „Садашньост“ излазећи извађени чланак, у ком госп. дописиватель обявлює, да он жели Србима у Србіи успокоєніє раздражени духова, напредак у развитку моралном и физическом, пробуђенѣ из летаргіє, у кою су пали после косовске битке, уведеніє у земльи наука и художества суседне државе са напредованѣм духовног движенія сродни им Хорвата, да би тиме получили аустріиску любав мира и поредка.

Г. дописиватель изволіо є у похвалама и побуђеніяма своим изложити израженія, коя цам се тавним и замршеним чине, и зато би добро било, кад би нам ій он хтео разтолковати, и нарочито, кад би нам явіо: 1. кои су то отечестволюбци, коє би Србія нашла, кои ће ду се радо напредку землѣ жертвовати, но кои су досад, сматраюћи раздераност духова, себи и плодове своє раднѣ и искуства при себи задржавали? И 2. како он мисли, да би се могло ускорити извршеніє уговора заключеног између Србіє и Порте, у смотренію они турски породица, коє су после битке за свободу у земльи као притяжательи знамените части землѣ остали? Єр ако су они отечестволюбци, коє г. дописиватель препоручує, пуни знаня и искуства, и готови, да се за напредак србски жертвую, па само оклеваю, крію свой дар, и чуваю га само за оно време, кад им се буду допали люди у Србіи, па онда тек да се покажу, то ми такве люде незовемо другоячіє него трунташе, кои чекаю другог вопроса. — Ако г. дописиватель мисли, да Срби треба да се постараю од заоставши по градови у Србіи турски породица притяжанія ньова у земльи одкупити, то є лепо; то Срби и чине, почем є досад, одкако є тай уговор између Порте и Србіє учинѣн, већа част такови земаля већ одкуплѣна, а надежда є, да ће и она мала част за кратко време одкупѣна бити. Ако дакле г. дописиватель овако мисли и жели, то ће му се желѣ скоро испунити. Ако ли он овако немисли, него другчіє, као сирѣч, да Срби отму од Турака землѣ, и да им за ньи ништа недаду, онда он сам себи противослови, єр се онда мораю Срби са Турцима забадати, па неће тада бити оног пожеланог мира, кои аустріиску любав привлачи.

ЦРНА ГОРА.

Албанезски Турци опет су на ново Црногор, це оплѣнили. Овакове Албанезске чете прочой христіянской Европи ће добро познате бити од они времена, кад су ови варвари против миролюбиви бугарски христіяна свирѣпствовали. Нитко неможе да поня, како Владика са своим Црногорцима, коима су ови Турци и онако пре три године толико острова у скадарском мору отели, мирно овакова изступленія гледати може. Ово є од неколико година већ лепо нарушеніє мира, ког є Паша скадарски са Владиком црногорским заключіо.

Цена ране у грошићій у шайну.

	у Пешти. пешт. мер.			у Мошоньу пож. мер.		у Весприм пож. мер.		у Апатину. пож. мер.		у Бечу пож. мер.	
Жито .	270	310	—	145	150	140	160	210	233	180	222
Наполица .	190	210	—	130	135	119	130	185	200	—	—
Ражь .	160	174	—	120	125	105	110	—	—	—	—
Єчамъ . .	120	128	—	70	80	70	73	100	110	100	102
Зобъ . .	80	87	—	24	40	55	56	76	80	85	112
Кукурузъ .	140	155	—	110	115	90	100	125	132	—	—

Течай новаца у Бечу 22-тог Авг.

Државне облигаціє	са 5 на сто	111
— —	„ 4 „ „	100
— —	„ 3 „ „	$73\frac{1}{2}$
Заямъ одъ г. 1834. са изиграв. одъ	500 ф.	790
— 1839. —	250 ф.	$317\frac{1}{2}$
Банкъ-акціє		1570
Дунавскогъ Паробродства . . .		690
Унгарскогъ Средоточногъ гвозд. пута .		$91\frac{1}{4}$
Пештанскогъ сталногъ моста . .		—
Естерхазини Лозови		$60\frac{3}{4}$
Царски дукати		4 ф. 36 кр.

Станѣ Дунава

у Пешти.

12. Авг. п. р. 7′ 5″ 6‴ н. о.
13. — — 7′ 2″ 6‴ —
24. — — 8′ 2″ 0‴ —

у Ѣуру: 10′ 3″ 0‴ н. о.

Беч, у Дунаву: 1′ 9″ 0‴ у каналу: 4′ 1″ 0‴ н.о.

Лутрія.

Беч, 15. Юлія. 3. 5. 24. 28. 40.

Будим, 18. Юлія. 17. 71. 3. 24. 64.

Учредник и Издаватель Ѳеодор Павлович. — У Пешти М. Дороѳеє улици Nго. 20.

У ПЕШТИ, писмени І. Баймела.